

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSEERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dulles, Heinrich
Schäfer, Rudolf Mosse, A. Oppelth
Nachfolger; Anton Oppelth, J.
Duméniler, în Budapesta: A. V.
Geldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o serie
garnond pe o colônă 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarită și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în săptămânii.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colecteri.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 50 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dănuț în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
séu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 83.

Brașov, Sâmbătă, 15 (27) Aprilie

1895.

Pesimismul în biserică.

II.

Brașov, 14 Aprilie v. 1895.

Dacă, cum accentuează discursul arhiepiscopesc, planul cel mare al statutului organic n'a fost pus în lucrare așa cum se cerea și dacă rezultatele, ce le-au avut în vedere creatorul acestui grandios plan, nu s'au realizat, ori s'au realizat numai în mod nesuficient în arhiepiscopie, care e cauza și cine poartă vina?

Causa acestei intristătoare aparițiuni poate să fiă de două feluri. Ori-că planul însuși este defectuos și prin urmare în totalitatea lui ne-realizabil, ori-că executarea planului a fost cu totul greșită și necorespunzătoare.

Dér ore s'ar pute admite, că relele și neajunsurile ivite în arhiepiscopie n'ar fi decât o urmare a defectuosității statutului organic, prin care s'a făcut posibilă participarea în măsură așa mare a elementului clerical și lumén la conducerea afacerilor bisericesci?

Noi credem, că însuși Escelența Sa ar protesta în contra unei asemenea suposițiuni. Protestează însă în contra ei și faptele. Statutul organic este valabil pentru întreaga Metropoliă și nu numai pentru arhiepiscopie, și vedem, că constatările, ce s'au făcut în diecezele surori, dau un tablou cel puțin suficient al progreselor făcute tot pe temeiul acestui statut.

Nu poate fi prin urmare statutul organic cauza, că tocmai situațiunea arhiepiscopiei se înfățișează într-o lumină atât de intristătoare și îngrijitoare. Planul e bun și măreț și dacă nu s'a pus în lucrare cum se cade în toate părțile sale organice, și lucrarea pe baza lui n'a produs în cei două-zeci de ani din urmă rezultatele dorite, cine poartă vina?

De sigur, că numai arhitectii, cărora le-a fost incredințat acest plan ingenios și între cari cel mai de frunte, cel mai cu influență și cel ce are cea mai mare răspundere în conducerea operii celei mari de consolidare și de întărire a bisericii, este însuși capul bisericii.

Astăzi, după două-zeci de ani de conducere a arhiepiscopiei, se miră Escelența Sa, că activitatea sa e atât de stérpă, că sub păstoria sa a intrat între credincioși indiferentismul și zizania, că legăturile interne de credință și de disciplină sunt slăbite în măsură mare, că interesele de conservare și de întărire ale bisericii sunt călcate și în viața publică cetățenescă ș. a.

Ei bine, ce a făcut și cum a lucrat Escelența Sa, ca să stérpescă aceste rele și să restabilească cele bune?

Acésta nu ni-o spune și totuși este un bărbat prea înțelept ca să nu vadă și să nu cunoască, că ori cât de mult ar împărtași răspunderea pentru faptele petrecute, cu numărul cel mare al celor, pe cari constituțiunea îi chieamă a conlucra cu Escelența Sa la consolidarea și întărirea bisericii, totuși partea cea mai mare a răspunderii cade în sarcina conducătorului, a arhiepiscopului însuși.

Fără îndoelă, cea mai mare răspundere pentru situația de azi a arhiepiscopiei o are capul bisericii și colaboratorii săi din centru, dela consistoriu.

Ce a făcut Escelența Sa și cum au lucrat cei din gremiu pentru delăturarea indiferentismului în biserică? Ce au făcut și cum au lucrat pentru ca să isgonescă spiritul de partidă și de zizanie, ce s'a incubat în biserică?

Nu voim să intrăm azi în amănuntele acestor întrebări. Constatăm

numai, că ele sunt actuale și pretind lămurire.

A cârmui un organism și un aparat așa de mare cum e arhiepiscopie, pe lângă o mare practică și multă înțelepciune se mai cere și tact, energiă, priveghiere neadormită, muncă uriașă și constantă și un control sever și leal în toate părțile organismului de sus până jos.

Déră nici cu atâta nu este destul. Arhiepiscopie, fiind un corp mare complicat cu multe părți organice, nu se poate cârmui numai și numai din centru, ci trebuie să existe o conlucrare armonică, forte și constantă și cu centrele mai mici, trebe ca pretutindenii să fiă în fruntea afacerilor bisericesci bărbați la înălțimea chieamării lor bisericesci și naționale.

Scăderile cele mari, ce se arată însă în toate aceste privințe și cari fac ca aparatul întreg să nu poată funcționa în mod mulțumitor, le constată însuși Metropolitul în vorbirea sa, din care se vede că după întemeiătorul cel mare al constituției bisericesci, au urmat în arhiepiscopie omenii mici.

Măcar de ar servi durerosele constatări, ce le face capul bisericesc, spre „stérpirea celor bune și delăturarea celor rele”, în arhiepiscopie, cum dize densul apelând la conlucrarea Sinodului.

Aici să și pună Escelența Sa și Consistoriul totă puterea și totă autoritatea, ca să restituie pacea, și buna înțelegere, să se promoveze religiozitatea și dragostea creștină, să deștepte interesul și căldura către biserică și instituțiunile sale, érá nu să se ocupe cu disciplinarea preoților naționaliști.

Facă și datoria cu toții, căci au teren forte frumos și vast, facă și datoria cu conștiențositate către biserică și către națiune și atunci

fiă siguri, că vor lipsi și ieremiadele, ca cele, cu cari a introdus Metropolitul de astă-dată lucrările Sinodului.

Consumatum est. Din Sibiu ni-se scrie, că Sinodul a ținut o ședință secretă în afacerea-Cristea și că au avut grabă mare cei dela conducere, de a face să se primescă raportul și propunerea Consistoriului în acésta durerosă afacere. Acésta parte a raportului, precum și reprobația, ce o dá Consistoriul d-lui Cristea „pentru activă sa participare în afaceri politice” și oprirea dela astfel de ingerințe străine de oficiul său în viitor, s'a și luat la cunoscință cu majoritate de două voturi în acea ședință secretă. E trist și dureros, că Sinodul a cedat — deși numai cu două voturi — presiunii din partea guvernului, într-o cestiune, ce era așa de clară, ca lumina zilei, că nu aparține Sinodului, care n'are a face politică. Cedând, Sinodul a intrat în cursa periculoasă ce i s'a pus, căci a făcut de fapt politică, și încă cea mai tristă și nenorocită politică în favorul cabinetului Bánffy.

CRONICA POLITICĂ.

— 14 (26) Aprilie.

La 24 Aprilie s'a făcut noua alegere de deputat, al căreia rezultat îl cunoștem din telegrama de ieri. A reușit candidatul guvernamental Janits Lajos cu o neînsemnată majoritate de 76 voturi. După telegramele foilor din Budapesta însă, alegerea acésta a fost tot atât de scandalosă, ca și cea săvârșită deunăzile sub presiunea lui Latkoczy. S'au făcut cele mai mari presiuni și abuzuri, cari după cum dize „Házánk”, vor da nascoere încă la o discuțiune de câte-va zile în parlament, și probabil, că și acésta alegere se va nimici. Sute de alegători opoziționali au fost respinși dela urnă sub diferite pretexte, căți-va preoți au fost arestați. Presiunea și abuzurile din partea guvernamentalilor au fost, cu un cuvânt, la culme și cetățenii au fost des-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

O legandă necunoscută a Invierii.

De Petru Jens Ia. obsen.

Vechiul-Bergamo zăcea pe vârful unui munte mic, încunjurat cu zid de piatră și având porți. Noul-Bergamo însă zăcea jos la pōla muntelui, deschis de toate părțile și espus vânturilor.

Intr'o zi în noul oraș izbucni pestilența, bătând în înfiorător; o parte a omenilor muriră, érá altă parte fugiau în patru părți ale lumii. Cetățenii vechiului oraș au dat foc orașului părăsit, ca focul să curețe aerul. Dér acésta n'a folosit nimic, căci și colo sus începură omenii a muri, la început unul pe zi, apoi cinci în aceeași zi, apoi zece, două-zeci, érá când pestilența își ajunsse culmea, muriau și mai mulți.

Dér locuitorii orașului de sus nu se putură mântui, ca poporul dela pōla muntelui. Câți-va dintre ei încercară a scăpa, dér ei trăiau ca animalele gonite, prin șanțuri, pesceri, păduri, rătăcind pe câmpuri — căci — țerani în curtea cărora ei cereau refugiu, ucideau fără milă pe ori-cine întâlneau în drum, ca pe-un câne turbat. Apărare îndreptățită — își gândiau ei.

Poporațiunea din Noul-Bergamo fu nevoită a rămâne pe locu-i. Ferbințela aerului devenia din zi în zi tot mai nesupportabilă și înfiorătoare pestilența se făcea tot mai nesăturată. Spaima omenilor ajunse la nebuniă și ordinea și disciplina par'că li-ar fi înghițit pământul. La începutul pestilenței domnia înțelegere conștiențosă între omenii. Ei îngrijau, ca morții să fiă îngropați bine și în ordine. Pe piețe și strade se aprindeau dîlnic ruguri mari de foc, ca fum binefăcător sănetății se umple ulițele. Împărtaiau sémênță de brad pentru aprins și oțet între cei săraci. Și târziu și de timpuriu mergeau în biserică singuratic și în procesiuni; ziua înălțiau rugăciuni către Dumnezeu; séra după apusul sórelui, sunau toate clopotele bisericilor, înălțând plângeri către cer. Și posturi au fost prescrise și sfințele mōște erau espuse dîlnic pe altare.

Intr'o zi, în sfârșit, când nu mai sciau ce să facă, de pe balconul primăriei Santa Vergură a fost proclamată — între glasuri de trîmbițe și sunete de tobe — de patrōna orașului pe toți vecii.

N'a folosit nimic, cum în genere nimic n'a folosit.

Când, în fine, poporul a sciut și n

inima lui s'a înrădăcinat credința, că cerul său nu vré, său nu poate să-i ajute — și-a pus brațele cruce și a dis: vină acum ori și ce. Pe păcătoșii necredincioși îi urma pustirea necredută. În aer gemeau injurăturile, sunet de tobe, răcnetele bețivilor și nici noptea cea mai sêlbatecă nu acoperea mai multă desfrânare, de cum săvârșiau ziua acești omenii.

— „Azi vrem să mâncăm, căci mâne trebe să murim”.

Cuvintele aceste, ca și când ar fi fost puse pe note și ca și când ar fi fost cântate pe tot felul de arii în infinit, făceau un concert infernal. Dacă păcatele întregii lumii n'ar fi fost descoperite, ele de sigur ar fi fost scōse la ivelă acum, căci nu este cale, pe care ei să nu fi pășit în rătăcirea lor. Intre ei înfloriau din greu păcatele, cari batjocureau în mod rușinator natura și cunoșeau bine chiar și crime: ca despoierea morților, farmecele, chieamarea diavolului, fiind-că mulți sperau dela puterile infernului mântuirea, ce le o refusase cerul.

Nime nu voia să le ajute. Dispăruse ori-ce compătămire din inima lor. Priviau la bolnav, ca la un dușman comun, și dacă se întempla, ca pe vre-un nenorocit să-l fi

luat pe stradă pestilența de pe picioare, nici o ușă nu voia să i-se deschidă, ci omenii prin isbituri de lance și pietri, îl siliau să se curețe din calea, pe unde umblau cei sănetoși.

Și pestilența se lăția zi de zi. Sórele de véră ardea cu foc asupra orașului, plōie nici un picur, vânt nici o aripă, érá morții cari zăceau prin case și aceia, cari n'au putut fi imormențați, ca de obicei, răs-pândiau o putere teribilă, care se amesteca cu aerul nădușit de pe strade, înșelând nori întregi de corbi și vulturi le ele, așa încât zidurile orașului și vîrfurile caselor erau negre de ei. Ici și colo pe murii cetății ședeau paseri mari necunoscută, venite din depărtări, cu ciocuri doritoare de pradă, cu ghiare încărligate pline de așteptare. Ele ședeau acolo și priviau în jos cu ochi liniștiți și arđători, ca și când ar fi așteptat, ca orașul nenorocit, să devină un singur mormânt uriaș.

Trecură tocmai 11 săptămâni dela izbucnirea pestilenței, când vigiliile din turnuri și omenii, cari locuiau pe locuri mai ridicate, vădură retrăgându-se un cortegiu caracteristic din șesul din prejur spre stradele orașului nou, printre pietrele afumate și grămețile negre de ruină. O întregă ar-

poiați de dreptul lor constituțional electoral apröpe tot așa, ca și la faimösa alegere din rëndul trecut.

După cum anunță „*Bukovina*“, organul Rutenilor tineri din Bucovina, episcopii ruteni din Galiția vor pretinde dela guvern, ca să se introducă limba bisericească slavă vechiă la universitatea din Lemberg.

Alaltăeri au înaintat reprezentanții Rusiei, Germaniei și Franciei din Tokio protestele respectivelor puteri contra aceluia articol din convenția de pace chineză-japoneză, în care se stipulează încorporarea de pământ chinezesc la imperiul japonez. Protestele au fost primite de către ministrul de externe japonez.

Plăceri de garnisönă în Ungaria.

Sub acest titlu diarul militar „*Armee-Blatt*“ din Viena publică în numărul său dela 17 l. c. un articol de fond, în care se dă următoarele:

Asupra monumentului lui Hentzi din Buda s'a încercat un atentat infam. De sine se înțelege, că poliția dibace a capitalei și reședinței regale Budapesta, nici măcar trei săptămâni după comiterea infamiei nu l'a prins pe miserabilul, căruia nici atâta onöre nu-i facem, ca să-i numim aci numele. *Da — decă ar fi vorba de un Român, seu de un Slovac, care ar fi comis neprecauțiunea, de a se plânge asupra tiranisării națiunii sale, seu care s'ar fi opus contra terorismului unei maghiarizări fanatice: acesta ar fi cu totul alt ceva; omul acela s'ar fi bucurat de mult de binecuvântările libertăților constituționale.*

Așa dăr pe atentatorul asupra monumentului lui Hentzi încă nu l'au prins. Din contră însă agentul de pompe, venit din Italia, Francisc Kossuth, fu ales deputat.

Cu tôte că noi soldații trebuie să stăm departe de politică, totuși am fi proști, seu am afecta o mare nesimțire, decă ni-am face orbi și muți față cu cele ce se întâmplă în imediata apropiere a noastră. Nu se mai întorce timpul idilic, în care exista în lume numai ceea ce stă în regulamentul de serviciu, seu în porunca comandai regimentului. Astăzi sunt o mulțime de lucruri, asupra cărora nu dăce nimica, nici regulamentul, nici ordinul de dăr, dăr cari totuși — există în lume.

Intre aceste sunt miile de împunsături, cari caracterizează plăcerile de garnisönă în Ungaria. În opera din Budapesta, se cântă franțuzesce și în limba svedică. Odată se cântase și în cea islandesă. Chinezesce nu s'a cântat încă, de öre-ce nu s'a înscințat la probă încă nici o prima-

mată! Ca la 60) și mai bine de bărbați, femei, tineri și bătrâni, cu mari cruci negre, cu prapori mari, cari erau roșii ca focul văpsite cu sânge, înaintând cântau mereu și glasuri plângătoare desperate sburau prin aerul liniștit și nădușitor.

Imbrăcămintea lor era închisă, sură, neagră; pe piept purtau insingnii roșii. Ajungând mai apröpe, se pöte observa, că ele sunt câte-o cruce. Ei se apropie tot mai mult, pötrund în sus pe calea pietrosă și surpată, care duce în orașul vechiu. Fețe albe strălucesc, în mâni cu gârbace, pe stégurile roșii cu chipuri, ca de foc. În îmbulzela, crucile mari negre se mișcă încöce și încölo.

Din cöta îndesuită se ridică în aer miros de sudöre, de cenușă și de tămăie. Ei nu mai cântă acum, nici graiul nu li-se aude, numai topăitul sinistrului al tălpilor göle. O față se confundă după alta în întunerecul porții de sub turn, öre de cealaltă parte, ei se vöd mergând cu ochi pe jumătate închiși.

Apoi s'aude din nou cântarea: *Miserere*. La glasul acesta ei strâng gârbacele mai tare, pășesc mai îndesat, ca la sunetul unui cântec sërboinic. Ei se par venind dintr'un oraș flămândit: cu fețe eufundate, găurite, cu öse eșite, cu buze fără sânge, și cu cercevele negre sub ochi.

(Va urma).

donă chinezescă. Când însă se înscințază o *artistă germană* — o, acöta e altă căciulă! Că Ungaria are de-a mulțami tötă existința sa, tot ce posedă, esclusiv numai regimentelor habsburgice, cari au mântuit-o de domnia turcescă; că cestiunea orientală s'ar fi început înainte cu 20 de ani la Pojun, în loc de Sofia, decă regimentele împărătesci ale contelui Ludovic de Baden și ale prințului Eugen de Savoya nu ar fi raportat învingerile stégurilor negre-galbene: aceste tinereturi de prin șöcolele maghiare le învață numai superficial. Cu atât mai amănunțit se ocupă cu legenda lui Rakoczy, care e un mare falsificat istoric. Și tot aceeași se pöte dăce și despre legenda lui Kossuth.

Cunoscințe istorice defectuöse și un concept de lume confuz, care nu trece peste granițele comitatense, conduc astfel în Ungaria la dorințe și tendințe, cari se manifestă în mod „betyaresc“, acum printr'un atentat contra monumentului lui Hentzi, acum prin alegerea lui Kossuth, ca deputat, a treia öra éráși prin alte bizarerii.

Soldatul vede și aude aceste în făcare dăr, și el e adese-ori martorul erupțiilor pasionate contra ordinii în stat și contra autorităților celor mai înalte. Prea mult se pretinde, ca el, factorul nepolitic, să privească cu o indiferență stupidă la töte aceste evenimente revoltătoare. În locuri publice și în societăți oficiale adesea trebuie să se predominöcö forțe mult, pentru ca să se evite incidente neplăcute. Și tot atât de adese-ori numai tactul fin al culturai superiöre e în stare să prevină seu să paralizeze situațiunii și expresiunii, pe cari oficerul împărătesc și regesc dealtmintrelea nu le-ar puté băga în sac. Plăcerile de garnisönă în Ungaria sunt deci forțe mici.

Articolul de mai sus atinge unele cörde, ce astăzi se resimt forțe mult în raporturile sociale dintre membri armatei și cetățenii de diferite naționalități, și fiind că cestiunea acöta ne interesează direct și pe noi Români, vom reveni asupra articolului din „*Armeeblatt*“ mai pe larg într'un număr viitor al föiei noastre.

„Călcăiul lui Achile“ al Maghiarilor.

Diarul vienes „*Parlamentär*“ scrie sub acest titlu în numărul său de alaltăeri un articol, în care se plânge asupra Croaților, pe cari îi ține apröpe pierduți pentru slavism. Intre altele numitul diar dăce următoarele:

Escelența Sa Banul și cu el toți conducătorii de partid croați, excepționând pe eminentul patriot și arhieru din Djakovar (Strossmayer), sunt atât de îndrăgiți în ideile lor politice și sunt atât de convinși despre corectitatea atitudinii lor, încât nu sufer nici o opozițiune și nici un sfat prietenesc. Ce e drept, deputații din partida dréptă a dietei din Agram, astăzi toți sunt opoziționali, însă opoziția acöta nu mai folosese nimica, căci *lupta e pierdută, Croația e jăfuită* și nu mai exercită nici o influință, căci pacturile și compromisele s'au încheiat cu Croații deja mai înainte după principiul: „Cel cu minte cedeză“.

Maghiarii pörtă frönele, până când ceilalți cu supunere modestă *compun memoriu și suplici*, și așteptă ca să fiă folosiți spre un scop seu altul. Töte elementele opoziționale: Germanii, Boemii, Croații și Sërbi preferă o învoială rea continuării luptei. Dăr se pöte vedé la Croați, că o neinvoială e cu mult mai bună, decât un pact rău, și că o pace putredă e mai rea, decât rășboiul. Cel puțin față cu raporturile noastre este rău principiul, de-a se mulțami cu puțin și apoi a lărqi puținul acesta.

Când a fost vorba de pact, Croații dăseră: noi căpătăm pe *Banul nostru național*. Și l'au și căpătat, era chiar un poet al lor, însă Banul acesta numai atât timp era sigur de poziția lui, cât timp corespondeau intențiunilor maghiare. *Vom avé dieta noastră*, dăceau Croații. Și-au căpătat-o și pe acöta. Înscă în ea conduc uneltele

din Pesta, membri de ai politiceii maghiare, cari asupresc, persecută, confiscă, opresc tot, ce voiesc și află de bine Maghiarii. *Vom avé finanțele noastre, averea noastră națională*, mai dăseră Croații. Și în adevăr și pe aceste le-au dobëndit, dăr așa, că acum Maghiarii reclamá averea națională croată ca fiind averea statului maghiar, la care Croația atörnă ca un apendice.

La ce au ajuns și ce au făcut deci Croații? Abstrăgând, că li-au dat Maghiarilor mână liberă, ca să pöta păși *contra celorlalte naționalități* din Ungaria, prin pactul lor cu Maghiarii au pierdut tötă libertatea acțiunii în cestiunea orientală și s'au înstrăinat de tötă lumea slavă. Croații au jucat tot-déuna un rol înscămnat între Slavi; de când cu pactul încheiat cu Maghiarii însă, ei au dispărut pentru noi, deöre-ce nu pöte fi scopul Slavilor, ca prin mijlocirea partidei guvernamentale croate celelalte seminții slave se ajungă sub domniă maghiară.

Să vorbim pe față. Pentru noi Slavi dela Sud sunt un factor, cu care trebuie să calculăm, dăr la Croația, care e legată de șiuöră maghiară și e o filială a guvernului din Pesta, nu pöte conta nici un Slav. Să mai dăm unei astfel de Croație încă și Bosnia și Hertegovina, ca și aceste să fiă duse de nas de politica maghiară din Pesta? Ce au dobëndit Croații cu pactul lor? *Discreditare în afară, jaf și demoralizare* în lăuntru.

Bate öra a unspredecea. Croații încă și acum pot mult mântui. Să nu uite, că *rana cea mai mare a Ungariei, e cestiunea naționalităților* în care Croația reprezintă „călcăiul lui Achile“ al Maghiarilor. Este chiamarea Slavilor, de-a scutura de pe trupul sănötos al popörelor pe un astfel de parazit, după-öe germanismul atât, din punct de vedere spiritual, cât și material, i-a devenit tributar!

SCRIRILE ÖILEI.

— 14 (25) Aprilie.

Șöle pentru Români. „*Nemzeti Ujsäg*“ aduce șöirea, că ministrul de culte are de gând, ca, din incidental mileniului, să înființeze în comitatul Aradului öece șöle populare de stat prin părțile locuite de Români. Comuna Chișeneu s'a și rugat de ministrul, ca să înființeze pe séma ei o șöölă de fete cu șöse clase. Ministrul i-a făcut cunoscut, că va satisface rugărei. — Pe calea acöta crede guvernul să se „ingrijescă“ și de noi Români, însă tot numai cu scop de-a — *maghiariza*.

Contra Maghiarilor. În ședința de Marți a parlamentului austriac, Cehii tineri au înaintat biuroului o propunere de urgență, prin care cer, ca parlamentul să desaprobe procederea ministrului de comerț, în urma căreia la trecerea căilor ferate în administrația statului, s'a dat prilej la multe înșelăciuni. O viuă discuțiă s'a provocat asupra propunerii. Ministrul *Plener* a luat în apărare pe colegul său dela comerț, öre deputatul antisemit *Lueger* l'a atacat vehement. Șeful liberalilor-germani, *Steinweder*, a luat în apărare pe guvern, dăcând, că îi servește spre laudă, pentru-că nu împlescesc pretensiunile esagerate ale Maghiarilor. Ceea ce face Ungaria, dăce *Steinweder*, aste indentic cu *impertinența*.

Nunciul Agliardi la episcopul Pavel. Se telegrafiază din Oradea-mare, că alaltăeri, 24 Aprilie n., nunciul papal a făcut o vizită Episcopului Pavel, cu care a conferit timp mai îndelungat. Mai târziu, însoțit de Escelența Sa Episcopul Pavel, a vizitat catedrala română greco-catolică din Oradea-mare.

Inecată. Din Tohanul-vechiu ni-se sorie, că ieri în 25 Aprilie n. corpul învătătoresc făcând o mică excursiune la câmp cu elevii lor, una dintre fetițele clasei prime elementare, remănând înderăt și voind să trecă prin apa Bărsei, — s'a înecat. Ar fi de dorit, ca pe viitor învătătorii să facă excursiunile școlare în locuri mai puțin periculoöse.

Manifestația la 1 Mai. Cetim în „*Tim-pul*“: Consiliul de miniștri discutând, în ședința din urmă, cestiunea manifestației pregătite de clubul muncitorilor pentru ziua de întâi Mai stil nou — manifestație anunțată deja pentru Dumineca viitoare — ahotărît, ca anul acesta să nu o mai tolereze. În consecință d. ministru de interne a recomandat prefecturii de polițiă să aducă la cunoscința organizatorilor acestei manifestații, că autoritatea administrativă nu va permite procesiunii de muncitori să cötreere străzile capitalei, și că, în cas de nesupunere, o va öpri cu forța. În schimb muncitorii au dreptul să se întrönescă la villa Baicoianu, local ales de către organizatori, pentru a petrece ziua de 1 Mai.

Imprumutul orașului Bucuresci. Sămbătă, 15 (25) Aprilie 1895, s'a făcut subscrierea la imprumutul orașului Bucuresci, în valöre nominală de lei 32,500,000. Subscrierea s'a făcut în Bucuresci, la casa Marmorosch-Blanc, öre în străinătate la diferite case de bancă. Subscriitorii au depus în numerar o cauțiune de 5 la sută diu valörea nominală, în momentul subscrierei.

Inundații în România. Riul *Ialomița* s'a revărsat peste maluri în întindere de 100 metri. Dunărea a înecat debarcaderul pontonului român. O sută vagöne rapită, 50 pogöne orz și 30 pogöne grâu, de pe moșia Giurgeni, stau sub apă, care continuă să crească. Sub-prefectul județului Constanța raporteză, că apele Dunărei cresc în mod îngrijitor. Töte săptămănturile de produse și zarzavaturi sunt nimicite pe o întindere de peste 9 hectare. În balta Fetești, venind luni nöptea apele mari, pe neașteptate, au înecat peste 1000 oi. La T-Severin Dunărea a crescut de luni până Marți cu 12 c. m., öre la Oltenița cu 5 c. m. Din Călărași se telegrafiază, că apa Borcei, trecând peste malul normal, a inundat 400 pogöne grâu și 450 rapită de pe moșia Cocarșea și 250 pogöne rapită de pe moșia Dudești.

Milan în Rusia. Din Belgrad se telegrafiază, că exregele Milau va face săptămăna viitoare o călătorie mai lungă în Rusia, unde va petrece mai multe luni de öile. El va pleca din Belgrad, înainte de-a sosi acolo exregina Natalia.

Dimisia Episcopului Zardetti din Bucuresci. „*Hazánk*“ primese din Bucuresci șöirea, că Episcopul latin *Zardetti* și-a dădimisia Congregațiunii de propagandă. *Zardetti* a fost numit Episcop la Bucuresci numai c'un an și jumătate înainte de acöta. Se crede, că Vaticanul nu va primi dimisia lui.

Francia și manevrele rusesci. Generalul frances *Boitbaire*, șeful statului major frances, a fost invitat din Petersburg de a participa la manevrele rusesci, ce se vor ține la finele lui August a. c. Generalul a primit invitarea, și în August, însoțit de mai mulți oficeri francesi, va merge la Petersburg.

Apanagele lui Milan și ale Nataliei. Din Niș se depeșeză, că scupștina va vota apanagele anuale de 600,000 franci pentru Milan și de 360,000 pentru Natalia. — În cerourile curții sërbesci se susține, că Milan și Natalia s'ar fi împăcat.

Esposițiă. Ministerul ung. de comerț face cunoscut, că în Odessa se va ține dela 27 Mai până la 13 Octomvre a. c., o esposițiă de întöcmiri și mobile de case. Date mai detaliate se pot căpăta în biuroul camerei comerciale din Brașov.

Pentru orașeni, funcționari, etc. cari au ocupațiunii sedentare suntă prafurile *Seidlitz* ale lui Moll celă mai bună remediu prin efectul loră la regularea mistuirei. O cutie l. fi. se pöte căpăta öilnică prin poște de către farmacistul A. Moll liferantului curții din Viena. *Tuchlauben 9*. În farmaciile din provinciă se se cëră preparatul lui Moll provödütü cu marcă și subscriere.

Dela comună. Ca întregire hotărârilor luate în ședința de Mercuri a reprezentărilor noastre ordănescă mai notăm, că propunerea de a recura în contra concesiunii date firmei Czell pentru deschiderea unei restaurații în Nou, nu s'a primit, și că s'a decis a-se pardosi ulița năsipului de jos și strada Rochus. *Ședința de Joi 25 Aprilie.* S'a votază 400 fl. adjunctului — silviculter A. Pomarius, pentru o călătorie de studii. Repres. Binder anunță recurs în contra acestei hotărâri. Hârtia presbiteriului evang. luteran din loc, prin care renunță a mai pretinde suma de 2000 fl. ca chirie pentru școala de meserii pe anii scol. 1888/9 și 1889/90, s'a spre știință. — S'a votază un credit de 1350 fl. din incidentul defraudării fostului protocolist Ladislaus Lazarevics. — Se decide crearea altor 2 clase paralele la școala de meserii a orașului, din cauza numărului considerabil al scolarilor. — Cererea presbiteriului săsesc din loc pentru o subvenție anuală de 240 fl. v. a., ca onorar profesorilor, carî propun religioasă în școala de meserii, se respinge. Ministrul a dispus, ca fî-care confesiune s'îngrijescă de instrucțiunea religioasă. Comuna nu pôte subvenționa atâtea confesiuni. — S'a decide cu vot nominal (19 contra 3) vîndarea unei grădini din tîrgul cailor presbiteriului săsesc în mărime de 665 m.² cu 1 fl. pro m.², cu acea condițiune, ca presbiteriul cel mult în 5 ani s'încălească acolo o baie. — S'a votază un adaus de scumpete de 9 fl. pe an la 7 îngrijitoare din spital, carî au un serviciu de cel puțin 5 ani. Raportul despre operațiunile făcute în spital în 1893 s'înturnează spre întregire.

Partida poporală și naționalitățile.

Diarul slovac „*Narodnie Noviny*“ publică o scrisoare a preotului catolic Romuald Zaymus, care pôte servi, ca un eclatant document pentru caracterizarea partidei populare ungare. Numitul preot spune, că a ținut o vorbire în casina catolică din Jilina, în care vorbire a amintit și despre persecuțiunea naționalităților nemaghiare. Deja în decursul prelegerii îl provocară arangiatorii adunării, s'înu atingă această temă delicată. Vorbitorul își fini discursul în mod foarte moderat, d'îr cu tôte acestea prelegerea nu rămase fără urmări. Zaymus adevăc fî eschis pentru această din „casina catolică“.

Faptul acesta este deja al doilea, când partida poporală față cu naționalitățile nemaghiare observă un punct de vedere aproape identic cu acela al partidei guvernamentale maghiare. Și vorbirea deputatului *Zelenyák*, singurul reprezentant al partidei populare în cameră, în punctul acesta n'a fost curată și a plutit tot în apele șovinismului maghiar. De aceea partida poporală nu are s'î se uimescă de loc, decă naționalitățile sunt convinse, că aci e vorba numai despre o schimbare personală, și nici decum despre o sanare a stărilor publice din Ungaria, care fără de egala îndreptărire a naționalităților, absolut nu se pôte nici măcar imagina.

Vorbirea episcopului Metianu,

ținută la deschiderea sesiunii ordinare a Sinodului eparhiei Arad.

(Urmare din n-rul trec.)

Deși sinodalitatea noastră dată de la 1870, când s'au întrunit prima dată sinodele noastre eparhiale, totuși greutățile începutului și lipsa mijloacelor n'au permis a se face îmbunătățiri mai însemnate în starea de mai înainte a diecesei, până în anul 1875, de când încep această dare de seamă, și până când diecesa se lupta cu o mulțime de neajunsuri.

Așa de exemplu nici institutul nostru pedagogic-teologic, singurul nostru institut superior de cultură în diecesă, menit a educa pe preoții și învățătorii noștri, pe fitoriul luminători și conducători ai poporului, nu era în stare corăspundătoare cerințelor.

Despărțământul pedagogic se adăpostia într'o casă veche, aproape ruinată, ăr studiile se propuneau de 2 profesori și 1 catechet, cu lei de câte 300—400 fl., din care cauză în două rînduri fî și admoniat și amenințat cu închidere din partea guvernului, decă nu se vor delătura scăderile.

Despărțământul teologic se afla și mai rău, căci se adăpostia prin localuri închiriate, și abia avea 2 profesori, ambii ocupați și cu alte oficii.

Și afară în diecesă aveam a ne lupta cu asemenea neajunsuri și greutăți, și anume cu lipsa de învățători, cu lipsa de școle

ou lipsa de dotațiuni învățătoresci, și mai ales cu lipsa de învățătoare pentru fetițele poporului.

În fața atător neajunsuri și greutăți, avînd eu în vedere ohiămarea noastră principiară de a promova în oler și popor cultura morală-religioasă, pentru a se apropia tot mai mult de perfecțiune, și prin aceasta de bine și fericire, scopul suprem al omului, și știind, că această numai prin preoți și învățători buni se pôte ajunge, ăr asemenea preoți și învățători numai într'un institut bine întocmit se pot educa: încă în primul sinod eparhial din 1875, președut de mine, am cerut consensul D-lor deputați de atunci la zidirea unui edificiu mai corăspundător, ceea ce în același an s'a și edificat, parte din unele fonduri, parte din contribuiri benevole.

În anul următor 1876 s'au înmulțit cursurile preparandiale dela 2 la 3, pe cum prescrie legea statului; s'a sporit numărul profesorilor, s'au pensionat profesorii cei bătrîni, înlocuindu-se cu alții noi, s'au ameliorat dotațiunile până la câte 800—900 fl. pe an.

În urma acestora în 1886, arătându-se lipsa de profesori, am fost necesitățî a crea mai întâiu 2, ăr mai apoi 3 stipendii de câte 400 fl. pentru tineri, carî pe la universitați s'ar pregăti pentru profesură.

După îngrijirea delăturării acestui neajuns, vîedîndu-se lipsa cea mare de învățători în diecesă, și observîndu-se, că din numărul elevilor ațătorî atunci în preparandii acea lipsă nu se va puté suplîni, în următorul an 1877 am înființat un alumneu modest pentru preparanđî, la început numai pentru 30 elevi interni, care însă în decursul timpului s'a tot mărit, până la câte 70—80 elevi.

În urma avîntului de progres în tôte părțile, observîndu-se, că și fetițele poporului nostru au mare lipsă de învățătoare și de instruire și în alte lucruri casnice, și că această ohiămare mai cu succes ar puté-o îndeplîni învățătoarele: tot în 1877 am introdus și pregătirea de învățătoare pentru școlile de fetițe, al căror număr s'a sporit în mod îmbucurător.

Pentru a avé cât mai mulți și mai buni elevi și eleve pentru învățătoare, cum și pentru ca aceia la timpul s'î se-și împlinescă cu tragere de inimă ohiămarea, am stărînit și la ameliorarea dotațiunilor învățătoresci: pe lângă aceste îngrijiri de învățători, n'am uitat nici de soarta preoțimeii noastre, ci avînd în vedere dotațiunea ei în mare parte modestă și precară, tot în 1877, cu binevoitorul sprijin al venerabilului sinod eparhial de atunci, am înființat cunoscutul fond preoțesc, carele până acuma atinge capitalul de peste 260.000 fl. afară de ajutoarele distribuite în decursul timpului de la 1878 până acuma.

Mențiunea acestui fond este, a ajuta în prima linie pe preoții deficienți, apoi pe vîduvele și orfanii preoților, ăr în a doua linie, a ameliora de-ocamdată dotațiunea preoților de prin parochiile mai slab dotate, apoi după timp s'î devină fond de dotațiune pentru tôte preoții din diecesă.

Tot în anul 1877 s'au delăturat pedecile, ce dela 1865 încôce împedecau primirea fundațiunei Birta de 48.000 fl. în administrațiunea noastră, și așa primîndu-se, de atunci încôce în tot anul se dau la 12 tineri de ai noștri 12 stipendii de câte 200 fl., pentru continuarea studiilor lor, și peste această și fundațiunea a crescut până la 60.000 fl.

După-ce chiar și numai cele până aici espuse, preținđînd o activitate mai intensivă și locale mai corăspundătoare, D-lor deputați, în anul următor 1878 s'a cumpărat casa de lângă reședință, străfîrmîndu-se în cancelariile consistoriale de acuma; ăr în 1879 s'a rezidit reședința episcopescă de acuma, atunci aflătoare în stare foarte rea și ruinată.

Tot în 1878 s'a înființat și tipografia diecesană, donată de mine diecesei, care pe lângă alte servicii făcute eparhiei, a mai adunat și un capital de peste 30.000 fl. menit pentru un institut superior de cultură în diecesă.

După împlinirea și acestor neajunsuri, observîndu-se mare lipsă de bărbați pregătiți și pentru demnitățile bisericești, în lipsa de mijloce, la anul 1880 m'am adresat cătră fericitul arhiepiscop și metropolit al Bucovinei, Silvestru Morariu Andreievici, apoi cătră înaltele ministere de culte și instrucțiune publică din Budapesta și Viena, și în fine chiar și cătră Majestatea Sa prea grațiosul nostru împărat și rege, pentru primirea a câte doi elevi din diecesa noastră în seminarul clerical din Cernăuți, pe speșele fondului religionar de acolo; ceea ce numai în 1883 am putut ajunge.

Pe lângă tôte acestea, mai simțîndu-se foarte și aici în loc, lipsa unui seminarium diecesan pentru mai buna creștere și îngrijire a tinerimei clericale și prepa-

randiale, încă în 1882 am întervenit în scris și în persoană la fericita baronesă Ifigenia Sina din Viena, pentru donarea intravilanului din strada Sina de aici pentru zidirea unui seminarium clerical și pentru a ne vinde casele de lângă acel intravilan pentru prefecerea lor într'un alumneu pedagogic, care dorință fericita baronesă ni-a și împlinit'o.

După procurarea intravilanului, lipsîndu-ne mijlocele pentru zidirea seminariumului, în 1883 am întreprins o colectă benevolă în diecesă, care avî un rezultat peste așteptare îmbucurător de 55.000 fl., cătră care mai adăugîndu-se și alte resurse modeste, și mai contragîndu-se și un împrumut, până acuma deja desplătit, s'a clădit seminariumul în care ne aflăm de presente, și tot-odată și casele cumpărate s'au străformat într'un alumneu pedagogic.

(Finea în numărul de mâne).

Literatură.

Memorii din 1848/49 de Vasile Moldovan, broșură elegantă, de 11 côle, format 8°. Prețul unui exemplar e: 50 cr. s'eu 1 corônă, plus 5 cr. porto poștal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani. Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, Brașov (Brassó) s'eu la administrația „*Gazetei Transilvaniei*“. Domnii abonenți ai „*Gazetei*“ își pot procura această scriere de-odată cu reînnoirea abonamentului trîlunară la fîid.

A apărut colecția de romane: „*Caleidoscop Literar*“ de *Constantin de Stamati-Ciurea*. Cernăuți 1895, Tipo-litografia concesiionată Arhiep. Silvestru Morariu-Andrieievici. Editura tipografiei. Opul are 500 pagini 8° și conține următoarele romane: 1) Luxul, 2) Istoria unui țîntar, 3) Istoria unei mușce, 4) În vis și aievea, 5) Stafia, 6) Cucuiul, 7) Două primadone, 8) Nepotul meu Petrăchel, 9) Contrabandistul, 10) O năplăire literară. Trei suvenirî: 11) Victima vîecului, 12) Omul enigmatic și 13) Floricia codrului. — Opul se află de vîndare în tôte librăriile din țeră și la susnumita tipografie și costă broșat 1 fl. 50 cr. s'eu 3 franci.

Sub titlul „*Învătători*“ vor apăre o serie de articoli literari, filosofici și de viață, morali și instructivi, într'un volum de 12—14 côle 8°. D-nii au ori Dr. *Elefterescu*, primcolaborator la „*Lumina*“ și D. *Voniga*, redactorul acelei foi, rîgă pe doritorii de-a avé acel op a se însuiua până la mijlocul lui Mai pentru a se puté orienta asupra numărului exemplarelor, ce sunt a se tipări. — Prețul de 1 fl. 20 cr. este a se solvi numai la apariția opului. Abonamentele a se trimite d-lui D. *Voniga* în Giula (B.-Gyula).

Lumea Ilustrată. Prin această onor. cetitorî sunt rugați a cere, fîă la librărie, fîă la un colporteur, s'î li-se arate broșura I-a a revistei *Lumea Ilustrată* anul al III-lea, și în cas de a o găsi pe plac, s'î binevoiescă s'eu s'o cumpere cu numărul, s'eu s'î se aboneze. Prețul broșurei este un leu, un nr. 50 bani. După mărturisirile chiar ale publicului, *Lumea Ilustrată*, prin cuprînsul ei literar foarte bogat și variat și execuția ei elegantă și estra-ordinar de luxosă, este o revistă cât se pôte de interesantă, așa că chiar și persoanele, carî nu cheltuesc nici-odată bani pentru o carte, o fac totuși cu plăcere pentru *Lumea Ilustrată*. Tot-d'odată atragem atențiunea cetitorilor asupra pre-înteressantului roman *Uci-gașa* de Carl Emil Franzos și rugăm a se cere la librării cum și la colportori speciali un nr. de probă. În localitățile unde nu se află în deposit *Lumea Ilustrată*, amatorii sunt rugați a ne înainta 1 leu în mărți postale, și îmediat vor primi un număr de probă (1 broșură nr. 1 și nr. 2).

Administrațiunea revistei *Lumea Ilustrată*, București, Hotel de France.

În editura librăriei *H. Steinberg* din București (Str. Șelari 18) a apărut: *Amin-tiri din Italia* (Giosuè Carducci), de *Neculai Iorga*. Unu volum esteticu, conținînd vreo șapte capitole diferite. Prețul 1 leu.

DIVERSE.

O bibliotecă uriașă. Două milioane de cărți aședate pe regale de o lungime de 45 kilometri. Aprîpe de neoređut — d'îr totuși e adevărat! Atât conține mușeul britanic din Londra. După raporturile oficiale, în anul trecut au folosit 200.000 de persoane această mare bibliotecă națională

pentru cetirea de cărți și peste 16.000 pentru cetirea de diare și reviste. În a 1893 cetiră numai 194.102 persoane cărți și 14.747 diare și reviste englese și străine. Colecțiunea de cărți în anul din urmă s'a îmulțit cu 45.942 cărți și broșuri, la carî mai sunt de a-se adăoga 63.631 reviste, 4944 opuri musicale, 2168 scrieri volante, 2108 raporte din parlament, 175.200 diare englese, 20.913 diare străine și 100 tomuri de jurnale străine. În total biblioteca se îmulți cu 315.006 opuri. În sala de lectură, care cuprinde 400 de jilțuri, și al cărui tavan îl întrece numai cel din Panteonul Romei, se află 60.000 volume. Într'ea bibliotecă împreună cu biblioteca regală cuprinde 2.000.000 de volume.

Câte-va prețuri din secolul al IV-lea.

În anul 301, pe timpul împăratului roman Dioclețian, un fazan mijlociu se vindea, socotînd după bani de-ai noștri, cu 80 fl.; o găscă grasă cu 61 fl.; prețul obișnuit al unui font de carne de vită era 3 fl. 30 cr., de cerb și căprioară 3 fl., de porc 5 fl. Un font de unt se plătia cu 3 fl. 30 cr., ăr de brîndă cu 2 fl. 30 cr. O mîerță (ferdelă) de ovēs se vindea cu 9 fl. 30 cr., o mîerță de bob s'eu piper 19 fl., ăr de linte 32 fl. O portocală se plătia cu 8 fl. Pe lângă astfel de prețuri colosale, nu e mirare, decă prîndurile lucrului costau sume atît de uriașe. Muncitorii de ăr și măștrii și-au trăit atunci epoca lor de aur. Diua de lucru a unui zidar se plătia cu 18 fl., ăr a unui zugrav cu 22 fl. Instructorii, carî de-a-tîmintrelea tôte erau sclavi, decă învățau pe cineva numai a scrie și ceti, primiau un salar lunar de 17 fl.; decă propuneau aritmetica primiau 23 fl., ăr decă propuneau limba latină și greacă primiau 64 fl. la lună. Plinius amintesce, că Maurus Scaurus plătia unui sclav cu numel Daphnes, care soia multe limbi, 56.500 fl. la an. Instructorul de odinioară al lui Cicero, renumitul actor Roscius, avea un venit anual de 40.000 fl.

Despre ducele. O statistică a ducelor în Italia ne dă desluciri asupra motivelor pentru carî se nasc ducelele, cel puțin la Italiani. Conform acelei statistici, în timp de 400 ani cauzele ducelor au fost următoarele: certe de pressă 947, afaceri amorose 730, cestiuni politice 377, ofense 219, motive de natură intimă 183, atacuri faprice 178, cărți de joc și dans 19, cauze necunoscute 79. Din aceste vedem, că certele de pressă și afacerile amorose formeză divergențele principale între Italiani. Diariștii și oficerii formeză massa principală a duelanților. În a 1888 d. e. între 538 de duelanți au fost: 156 diariști, 165 oficeri, 64 advocați, 63 studentî, 22 profesori, 14 deputați, 13 ingineri, 6 funcționari, 3 banchieri și 3 actori. Ca cei mai pacnici 6menii s'au dovedit capitaliștii, rentierii, neguțătorii și medicii. Despre ducele între țeranî statistica nu soie nimica.

Un pictor al revoluțiunei. În Lyon a murit în 12 l. c. pictorul Paul Maro Iosif Chenavard. El s'a născut tot în același oraș la 9 Decemvre 1807, a fost în Paris elevul lui Hersent și al lui Ingres și pe-trecu mai mulți ani în Italia. Prin tablourile sale mari: „*Oșîndirea lui Ladovic XVI*“ și „*Mirabeau rîspunde marchisului de Dreux-Brézé*“, atrase atențiunea generală asupra-și. Chenavard intră în legătură strînsă cu bărbății revoluțiunei dela 1848, și aceștia îl încredințară cu împodobirea Panteonului. Pictorul făcî un plan uriaș, care consta din 50 de compozițiuni mari, reprezentînd istoria civilizațiunei dela potop până la revoluțiunea francesă. Încă nu isprăvise câteva cartouze, când se întemplă lovitura de stat, în urma căreia Panteonul ărăși se pre-dete înderēt cultului catolic. Astfel s'au nimicit proiectele pictorului, și disilusiuinea această el n'a putut-o învinge nici-odată. Republica îi dădî cel puțin satisfacția, că espuse în mușeul Luxemburg tabloul s'eu gigantic: „*Finea religiunilor*“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.20
Renta de corone ung. 4%	99.20
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.30
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	104.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.25
Bonuri rurale ungare 4%	98.60
Bonuri rurale croate-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii.	162.50
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	149.50
Renta de hartie austr.	101.30
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	123.80
Losuri din 1860.	158.50
Aotii de ale Banței austro-ungar.	1090.—
Aotii de-ale Banței ung. de credit.	462.—
Aotii de-ale Banței austr. de credit.	396.75
Napoleonori.	9.63 1/2
Marcii imperiale germane.	59.72 1/2
London vista.	122.30
Paris vista.	48.50
Rente de corone austr. 4%	101.25
Note italiene.	46.—

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Aprilie 1895.

Banconote rom. Camp.	9.65	Vënd.	9.68
Argint român. Camp.	9.60	Vënd.	9.65
Napoleon-d'orî Camp.	9.67	Vënd.	—
Galbeni Camp.	5.75	Vënd.	—
Ruble rusești Camp.	—	Vënd.	—
Mărci germane Camp.	59.40	Vënd.	—
Lire turoesești Camp.	—	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	—	Vënd.	—

Anunțuri
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrise, administratiunii. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu câtă publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea
„Gazeta Transilvaniei.”

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pantece, în contra cărcilor și a crelei la stomach, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite hôte femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește meren de mai multe decenii încôce.—Prețul unei cutii originale sigilate l fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin trasu (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebunțarea gîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de orice etate și adulți, asigură: castă apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisorul al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Fr. Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

13—52.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni.	20 fr.
Pe un an.	40 fr.

Abonamente la numerale cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an.	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an.	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni.	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, se binevoiescă a serie adresa lămurit și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Marca rezervată, până la cele mai fine
Stofe pentru bărbați Cheviots, englezesce veritabil, postavuri, Serges, Molton, Croise, Satin, Diagonal. Cclori moderne.
Stofe de postav pentru o păreche de pantaloni cu galon. Stofe pentru pardisiuri, țesute practic și elegant. Cu metru și franco la domiciliu.
Dela fl. 1.22 1/2 cr. metru
Epistole pentru Elveția 10 cr. porto.
OETTINGER & Co., Zurich, (Elveția).
Mostre de tôte stofele pentru bărbați și dame la cerere se trimit franco.
Gravure de modă gratis.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară. Telefon Nr. 18. Cec-Conto la postă nr. 969. Giro-Conto la banca imp. germană.

Casa de bancă

JACOB L. ADLER,

Brașov. Piața mare Nr. 1. Sibiu.

cumpără și vinde monede, hârtii de valoare, devise după cursul dlei cel mai mare — respective cel mai mic; rēscumpără fără nici o detragere totu felul de cupone; scontază polițe comerciale indigene și streine cu înlesnire și cu o dobândă culantă; efectuează încassări de polițe, asignații, recipise, pe tôte piețele Europei, cum și transocean; acordă avansuri pe hârtii de valoare, losuri, monede până la 90%; predă asignații pentru cri și care piață comercială internă și externă foarte ieftin, asignațiile destinate pentru Buda-pesta și Viena franco fără spese; primesce depunerii de bancă spre fructificare în conto-curent și bonifică după invoire până la 5% netto dobândă; recomandă pentru plasarea de capitale scrisurile fonciare cu 5%. Premie ale băncei comerciale ungare, asemenea scrisuri fonciare 5% ale „Albinei”, institut de credit și economii, precum și scrisuri fonciare urbane și rurale din România, care după cursurile de astăzi aducă 5 3/4 interese; asigură foarte ieftin cri și ce losuri la sortiți cu câștigul cel mai mic, contra diferenții cursului. Comunică informații și sfaturii consciențioșe specialiste prin corespondență.
649,8—50.

Revisuire gratis a efectelor și losuri supuse sortirei.

Procesele la fiecare sortire.

Nu cumpărați dela faur cărbuni!

(Este un proverb vechiu.)

Acestu proverb se potrivește la stabilimentul meu cel mare, care cumpără cantități mari de marfuri, având cheltuieli puține pot vinde și ieftin.

Mostre atragătoare pentru mușterii privați gratis și franco. Caete cu mostre, cum nu s'a mai vețut până acum, pentru creltori, nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvien și Dosking pentru înaltul cler, stofe preserice pentru uniforme funcționarilor c. r., asemenea pentru veterani, pompieri, gimnastici, livrēe-uri, postavuri pentru biliarde (mese de joc), și trăsuri. — Asortimentu foarte bogat de LODEN din Stiria, Carniola și Tirol, pentru BĂRBAȚI și DAME, cu prețuri originale ale fabricii, ce nu i pôte ctera nici o concurență. Asortimentu de șaluri fine și durabile pentru dame în colorii foarte moderne. — Stofe de spălatu, pleduri de voiajuri dela 4—14 fl. Tôte cele nece sare la croitori, precum căpușeli de mâneci, nasturi etc.

Cine voiesce a cumpăra postavuri eține, solide, trainice, din lână curată, ér nu sdrențe eține, cari nu prețuesc nici câtă cusutul croitorului, se se adreseze la

Joh. Stikarofsky în Brünn. (Manchesteru Austriei.)

Depositu permanentă de postavuri peste 1/2 milioane florini.

Trimiterea numai cu ramburse.

Sē se ferescă

cumpărătorii de agenți și mamulari, care sub spitz marca „Marfa lui Stikarofsky” oferă alte marfuri false. La astfelu de omeni eu nu vëndu sub nici o condiție marfă.
629,17—24.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sēra.
Tr. exp. Român: 5 ore 07 m. dimineța.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute sēra.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute sēra.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 m. sēra.

3. Dela Zērnesci la Brașov.

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 ora 44 min. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. sēra.

Delă Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persoane: 3 ore 10 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dimin.
Trenul mixt: 4 ore 50 min. dimin.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. sēra.
Tr. expr. Român: 10 ore 26 min. sēra.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dimin.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amēzl.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dimin.

3. Dela Brașov la Zērnesci:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineța.
" 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. sēra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 19 min. dimin.
Trenul de persoane: 1 ora 51 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 20 min. sēra.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu.